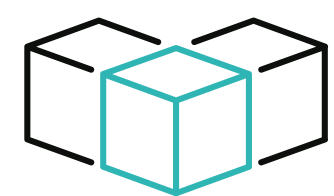

KAUGTÖÖ

EESTIS

TÖÖANDJAD

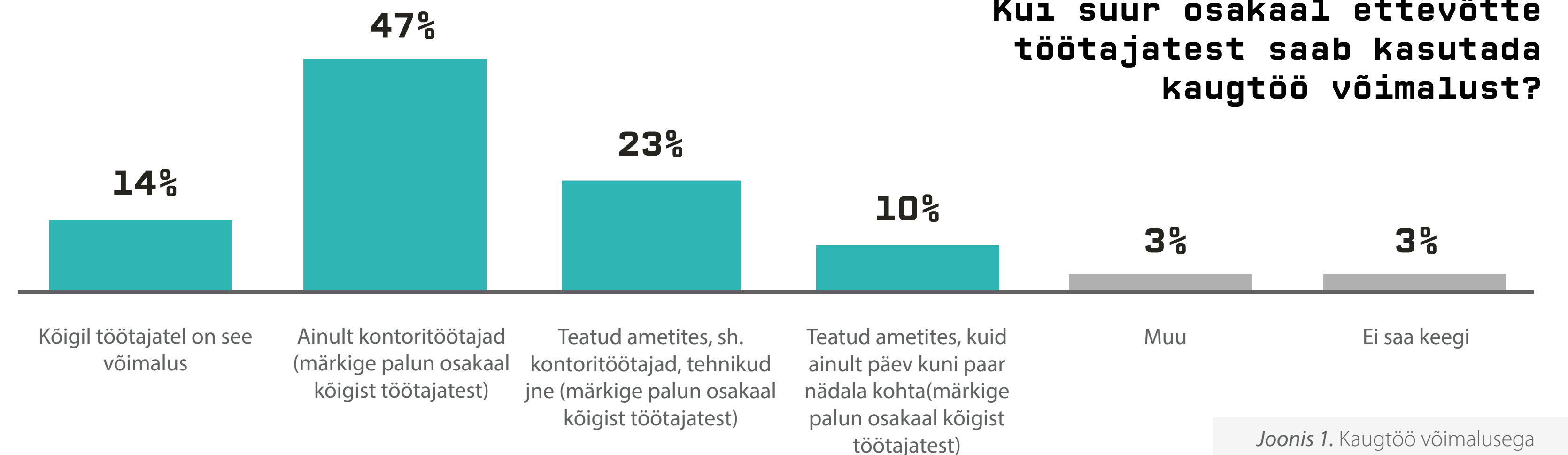

Kaugtöö Eestis

Euroopas on [seoses tervisekriisiga 2020] hakanud kodust töötama mitu miljonit töötajat ja Eurofoundi hinnangul moodustavad nad kõigist töötajatest ligikaudu 40 % (Trindade, 2021). 38% ja 33% tööjõust töötab sel meetodil Taanis ja Rootsis. Teised Euroopa riigid, kus antud näitaja on väga kõrge, on Holland (31%), Luksemburg (29%), Ühendkuningriik (27%), Prantsusmaa (26%) ja Eesti (25%) (Oscar Vargas-Llave, 2020).

Statistikaameti andmetel on tegevusaladest kaugtöö tegemise osakaal kõrgeim info ja side tegevusalal (54% on teinud kaugtööd), järgnevad kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus ning finants- ja kindlustustegevus, kus kaugtöö tegijaid oli üle 40% kõigist sama tegevusala töötajatest. Ligi 30% on kaugtöö tegijate osatähtsus avaliku halduse ja riigikaitse ning kinnisvaraga seotud tegevusaladel.

Eesti Tööandjate Keskliidu tellitud uuringu¹ tulemused näitavad, et vähemalt mõnel päeval nädalas saab kaugtööd teha 94%-s ettevõtetest (Joonis 1). Valdavalt saavad kaugtööd teha siiski kontoritöötajad jt konkreetsete ametialade esindajad. Ka selle küsimustiku põhjal oli kaugtöö levinum info- ja side ning finants ja kindlustustegevuse tegevusaladel.

Joonis 1. Kaugtöö võimalusega töötajate osakaal organisatsioonis (Viilup Uuringud 2021)

¹ Kaugtöö aktuaalsuse järsust kasvust tingituna 2020.a tellis Eesti Tööandjate Keskkliit Viilup Uuringud OÜ-lt uuringu „Kaugtööga seotud väljakutsed ning poliitikasoovitused tööandjate vaates“, mille põhjal on käesolev infomaterjal valdavalt koostatud.

KAUGTÖÖGA VÕRDSUSTATULT KASUTATAKSE ERINEVAID MÕISTEID

Telework, telecommuting, remote work/kaugtöö, virtual work/virtuaalne töö, work-from-home/kodukontor, distance work, distributed work, eWork, flexible work/paindlik töö ning paindlik töökorraldus, flexiwork.

Kasulik info seoses kaugtööga

1. Tööinspektsiooni Tööelu infosüsteem
<https://www.tooelu.ee/et/34/mis-kaugtoo-millal-voib-kaugtood-teha>
2. Kaugtöötaja tervishoiu ja -ohutuse juhised
<https://admin.tooelu.ee/sites/default/files/2021-04/Kaugtöötaja%20tootervishoiu%20ja%20ohutuse%20juhised.pdf>
3. Eesti Ametiühingute Keskliidu ja Tööandjate Keskliidu kaugtöö kokkulepe

Kaugtöö kasutegurid

Tabel 1. Kaugtöö eelised (allikas: Viilup Uuringud 2021)

Riigi vaates	Tööandja vaates	Töövõtja vaates
Finantsvõimekuse suurenemine	Võimaldab hoida kokku kontorikuludelt	Hoiavad kokku sõidukuludelt
Tööaja paindlikkus	Osade töötajate jaoks on kaugtöö võimalus oluliseks argumendiks töökoha valikul, seetõttu lihtsam töötajaid leida	Osade töötajatele sobib hästi, aitab säästa aega, pereelu ja tööd paremini ühildada
Töökoha paindlikkus	Kaugtöö kasutamine võimaldab ettevõtetel palgata töötajaid välismaalt või teistest Eesti piirkondadest	Osade töötajate jaoks väga oluline, sobib hästi näiteks müügitöö tegemisel
Pädevuste suurenemine	Juhid said uusi oskusi ja hakkasid eesmärgipärasemalt juhtima	Suurendasid digioskusi, eelis tööturul

Kaugtöö peamised väljakutsed tööandjatele

- ✓ Vajadus investeerida kodukontorite sisustamisse, maksta erisoodustusmaksu
- ✓ Tööandjal on keeruline kontrollida, kuidas töötaja tegelikult tööd teeb ning kui ohutu on tema kodukontor
- ✓ Erinevad töötajate tervisega seotud probleemid tekitavad lisaprobleeme- ja kulusid
- ✓ Tööandjal on raskem kontrollida ja mõjutada töötaja kasutust
- ✓ Meeskonnatunde hoidmine ja inimese heaolu jälgimine on keerulisemad distantsilt
- ✓ Juhtide jaoks on väljakutse jälgida töö tulemuslikkust
- ✓ Vahekontaktiga harjunud meeskondade jaoks raske kohaneda virtuaalse suhtlemisega
- ✓ Mõnedele töötajatele kaugtöö ei sobi, töökiirus- ja kvaliteet langevad
- ✓ Vajadus investeerida töötajate digipädevuse tõstmisse, osad töötajad ei soovi kasutada tehnoloogiaid
- ✓ Vajadus investeerida juhtidesse, et nad saaksid vajalikud oskused kaugtöö toetamiseks

Tööandjate ettepanekud õigusaktide muudatusteks seoses kaugtööga

- ✓ Muuta selgemaks kodukontoris tööohutuse tagamisega seotud reeglistik, seejuures tööõnnetuse ja tervist kahjustava töö määratlus (ajutiselt) kodust töötades. Anda rohkem vastust töötajale
- ✓ Tervislikuks töötamiseks vajalike töövahendite soetamine kodukontoritesse oleks erisoodustus-maksust vähemalt osaliselt vabastatud
- ✓ Kui tööandja tagab töökoha kontoris, aga töötaja soovib töötada kodukontoris, siis ei ole tööandjal kohustust kodukontori kulusid hüvitada
- ✓ Hübriiditöö puhul rakendataks leebemaid nõudeid
- ✓ Tööandjad sooviksid lepingutesse lisada koormuse vahemikud, mitte fikseerida kõigil pidevat koormust
- ✓ Töötamise registrist sooviksid tööandjad näha, kas teine tööandja juba maksab sotsiaalmaksu miinimumi, et ei peaks topelt maksma väikese koormusega töötajatele
- ✓ Suuremat paindlikkust soovitakse välismaalt tööjõu palkamiseks

Uuringu põhjal lisandusid tööandjate ettepanekutele

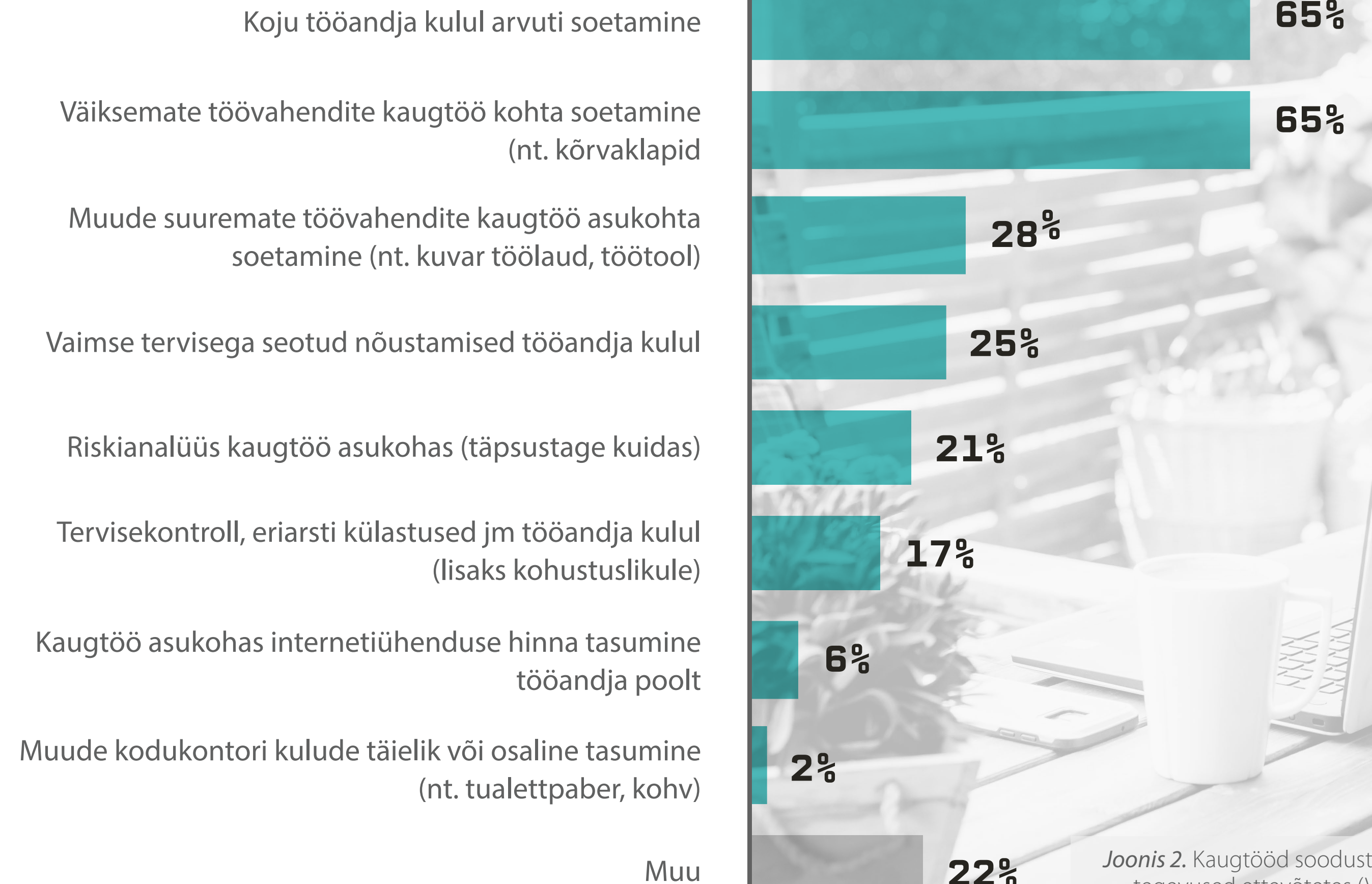
- ✓ Tervislikuks töötamiseks vajalike töövahendite soetamine kodukontoritesse vabastada erisoodustusmaksust vähemalt osaliselt
- ✓ Kui tööandja tagab töökoha kontoris, aga töötaja soovib töötada kodukontoris, siis ei ole tööandjal kohustust kodukontori kulusid hüvitada
- ✓ Hübriid töö puhul rakendada töökeskkonnale ja tööandja vastutusele leebemaid nõudeid
- ✓ Tööandjal tekib hüvitamiskohustus alles siis, kui töötaja on rohkem kui poole ajast kodukontoris
- ✓ Tervisekompensatsiooni maksuvabastuse suurendamine vaimse ja füüsilise tervise toetamiseks.

Kaugtööga seotud võimaluste pakkumine töötajatele

Kaugtööd soodustavatest tegevustest ostab tööandja kõige sagedamini töötajale arvuti ja teisi töövahendeid (Joonis 2). Ligi kolmandik tööandjatest ostab kodukontoritesse ka kontorimööblit ning panustab töötaja tervisesse ja tööohutusse kaugtöökohas.

KASUTATUD ALLIKAD: Viilup Uuringud. Paindliku töökorraldusega seotud väljakutsed ning poliitikasoovitused tööandjate vaates. Tallinn 2021.

Milliseid kaugtööga seotud võimalusi pakute töötajatele? Võimalik mitu vastust.

Joonis 2. Kaugtööd soodustavad tegevused ettevõtetes (Viilup Uuringud 2021)

Õppematerjal on valminud rahvusvahelise koostööprojekti Norway Grants „Facilitated access to work through flexible work“ raames.

